

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Öğrenme Gelişim Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

Sayı : 45605496-109.04-
Konu : Birim İç Değerlendirme Raporu

KALİTE KOMİSYONUNA

İlgi : 17/03/2017 tarihli ve 72796105-109.04- 40954 sayılı yazı.

İlgi yazınızla Merkezimizden istemiş olduğunuz İstatistiksel gösterge ve Birim İç Değerlendirme Raporu hazırlanarak yazımız ekinde gönderilmektedir.
Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

e-imzalıdır
Doç. Dr. Selda ÖZDEMİR
Merkez Müdürü V.

31/03/2017 Birim Evrak Sorumlusu

Zeynep AYDOĞDU

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ**

ÖGEM

ÖĞRENME GELİŞİM EĞİTİM

UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

İÇ DEĞERLENDİRME RAPORU

Kurum Hakkında Bilgiler:

Kuruluşun Resmi Gazetede Yayımlanma Tarihi: GÖYÇEM (Görme ve Öğrenme Yetersizliği Olan Çocukları Araştırma ve Uygulama Merkezi) 29 Nisan 2005 tarih ve 25800 sayıyla resmi gazetede yayınlanmıştır.

ÖGEM (Öğrenme Gelişim Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi) olarak Merkez ismi değişmiş olup yeni yönetmelik 26.10.2015 tarih ve 29514 sayılı resmi gazetede yayınlanmıştır.

İletişim Bilgileri

Merkez Müdürü : Doç.Dr.Selda ÖZDEMİR

Fakülte: Gazi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

İletişim : 202 1960

Merkezin Amacı, Tarihçesi ve Kısa Tanıtımı:

Gazi Üniversitesi Rektörlüğü bünyesinde faaliyet gösteren Öğrenme Gelişim Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÖGEM) çocukların gelişim ve öğrenme performanslarının desteklenmesinde, önemli bilimsel ve toplumsal katkılar sunmak amacıyla araştırma ve uygulama merkezi olarak kurulmuştur. Disiplinler arası çalışan bilim insanları ve araştırmacıları, yürüttükleri ileri bilimsel araştırma projeleri, etkili çocuk ve ebeveyn uygulamaları ile gelişimi en üst seviyede desteklemektedir.

ÖGEM'de çocuklarımızın bireysel farklılıkları gözetilerek öğrencilerde öğrenme ile ilişkili problemler, okula başlamaya hazır olma, dikkat eksikliği, ödev yapma problemleri, okul kurallarına uyum sorunları ve akran ilişkileri problemleri Gazi Üniversitesi'nin uzman öğretim üyeleri tarafından ayrıntılı olarak değerlendirilmekte, gerekli görülen çocuklarda öğrenme, dikkat ve zekâ testleri uygulanmakta, çocuğa ve aileye özgü çözüm önerileri geliştirilerek çocuklardaki ilerlemeler takip edilmektedir.

Göz izleme tekniği ile göz bebeği hareketleri izlenerek çeşitli veriler elde edilmektedir. Bu teknik ile kullanıcıların ekranda nereye, ne kadar süre ve kaç kere baktıklarına, anlık ve geçmiş dikkatini nerelerde yoğunlaştırdıklarına, niyet ve zihinsel durumlarına ilişkin bilgiler sağlamaktadır. Özel eğitim araştırmaları, web sayfası analizleri, sürücü ve pilot eğitimleri, oyun teknolojisi, tıbbi araştırmalar ve reklam, pazarlama, araştırmaları gibi birçok alanda

kullanılmaktadır. Teknik ‘Göz İzleme Cihazı’ adı verilen ve kullanıcıların göz hareketlerini takip eden bir cihaz yardımıyla uygulanır. Göz izleme teknolojileri bilgisayar ekranından sunulan kızıl ötesi ışınlar aracılığıyla ekranı izleyen kişinin ekranda bakış ve odaklanma noktalarını, bakış ve odaklanma sürelerini ve dikkat ile ilişkili verileri kaydedebilmekte ve bu verileri sayısal ve görsel olarak sunabilmektedir. Diğer bir deyimle göz izleme teknolojileri aracılığıyla kişinin ekranda dikkat noktaları belirlenebilmekte, dikkat becerilerinin süre içinde dağılımı izlenebilmektedir. Söz konusu birey ile ilişkili yenilikçi bilgi edinme teknolojileri sayesinde örneğin okuma problemleri olan bir çocuğun okuma problemlerinin yoğunlaştığı seslerin belirlenmesinden, üstün öğrenme özellikleri sergileyen çocukların kullandıkları öğrenme stratejilerinin incelenmesine kadar farklı pek çok alanda bilgi edinilmesi mümkün olmaktadır. Gelişen bilişim teknolojileri uygulamaları ile önem kazanan göz izleme teknolojileri özel eğitim ve gelişim psikolojisi gibi alanlarda önemli uygulama alanları ile dikkat çekmektedir.

Merkezimizde bilimde çığır açan göz izleme teknolojilerinin kullanılarak değerlendirme çalışmaları ve bilimsel araştırmalar yürütülmektedir. Göz İzleme teknolojileri kullanılarak özellikle OSB tanısı almış çocukların ve normal gelişim gösteren çocukların göz izleme becerileri ve ortak dikkat becerilerinin incelenmesi ve karşılaştırılması ve otizme özgü atipik göz izleme örüntüsünün gelişimin en erken dönemlerinde belirlenmesi erken tanı ve müdahale çalışmaları için kritik derecede önem taşımaktadır. Bu amaçla merkezimizde ileri teknoloji temelli değerlendirme protokollerinin geliştirilmesi ve ülke genelinde kullanıma sunulması çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Otizm Spektrum Bozukluğunun yanısıra Türkiye’nin tek Görme Engellilerin Eğitimi Anabilim Dalına sahip üniversitesi olan Gazi Üniversitesi’nde göz izleme ve uygulama üniteleri çalışmaları aracılığıyla az gören çocuk ve gençlerde görme becerilerinin değerlendirilmesi ve teknoloji temelli çalışmalarda görme becerilerinin desteklenmesi alanında ileri araştırma ve uygulama faaliyetleri yürütülecektir. Diğer yetersizliklerden etkilenen çocuk ve gençlere hizmet veren Merkez, kurulumu yapılan yenilikçi teknolojiler aracılığıyla öğrenme güçlüğü, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu gibi Türkiye’de çok sayıda çocuk ve gencin etkilendiği yetersizlik alanlarında da ileri değerlendirme ve uygulama çalışmaları yapabilecek kapasiteye erişmiştir.

Misyonu, Vizyonu, Değerleri ve Hedefleri

Öğrenme Gelişim Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi öğretim üyeleri çalışma ve araştırma alanlarını gelişen ve değişen toplumsal ihtiyaçlara uygun olarak belirlemektedir. Bu bağlamda 2016 yılı itibarı ile Merkez’de yapılan araştırmaların otizm spektrum bozukluğunda erken tanı, erken müdahale, erken müdahale programlarının desenlenmesi, göz izleme temelli araştırmalar, ve görme yetersizliği olan çocukların değerlendirilmesi ve desteklenmesi gibi güncel ve katma değeri yüksek alanlarda yoğunlaştığı görülmektedir. Bu alanlarda yapılan çalışmalar üniversitenin sağladığı imkanların dışında, kamu ve özel sektörden öğretim üyelerinin kişisel çabaları ile elde edilmiş projelerle desteklenmektedir. Merkez öğretim elemanlarının yaptığı çalışmalarda ulusal ve uluslararası işbirlikleri kurularak yapılan çalışmaların kalitesinin artırılması ve etki faktörünün artırılması hedeflenmektedir. Buna ek olarak farklı alanlarda yapılan işbirlikleri ile sonucunda ortaya çıkan disiplinler arası proje ve çalışmalar da bulunmaktadır.

ÖGEM Merkezin araştırma stratejisi özel gereksinimli çocukların ve ailelerinin yaşam kalitesini artırmada Dünya ile eşgüdümlü ileri araştırma uygulamalarını Türkiye’de yürütmek ve araştırmalardan elde edilen bulgular ve geliştirilen eğitim programlarının eğitimini uzmanlar, eğitimciler ve özel gereksinimli çocukların aileleri ile paylaşmaktır. Merkez araştırma stratejileri her yıl yönetim kurulu tarafından incelenmekte ve bir sonraki yıl için stratejik araştırma hedefleri oluşturulmaktadır.

ÖGEM Merkezde yürütülen araştırma faaliyetleri toplumsal katkı düzeyi çok yüksek araştırmalardır. ÖGEM Türkiye’de özel gereksinimli çocukların ve ailelerin yaşam kalitelerini artırmada kamu hizmetine dönük kritik hizmetlerin sunulduğu bir merkezdir. Özel Eğitim alanında öncü çalışmalar yapan öğretim üyeleri ailelere verdikleri eğitimler ve çocuk takiplerinde ileri bilimsel uygulamaları ebeveynlere öğretmekte ve çocuğun gelişimsel takibinde öğretimi yapılan stratejilerin etkilerini izlemektedirler.

Yapılan proje ve yayın çalışmalarına ilişkin özet performans tabloları ek belgelerde verilmiştir. Özet performans tablolarından da anlaşılacağı üzere ÖGEM özellikle ileri teknoloji uygulamalarda bilimsel araştırmalar yürütmektedir. Ayrıca Merkez öğretim elemanları sayısının artması ile birlikte yapılan çalışmaların sayı ve kalitesinin de artması beklenmektedir.

Eğitim-Öğretim Hizmeti Sunan Birimleri

ÖGEM Merkezi yedi bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler: 1- Göz İzleme Laboratuvarı, 2- Gözlem Ünitesi, 3- Sosyal Etkileşim Laboratuvarı, 4-Aile Danışmanlığı Ünitesi, 5- 0-6 Yaş Çocuk Değerlendirme Ünitesi, 6- 1-14 yaş Değerlendirme Ünitesi, 7- Seminer Odası. Farklı yaş gruplarına hizmet eden aile danışmanlığı ve çocuk değerlendirme üniteleri ve laboratuvarlarla ile Merkez farklı yaş gruplarından özel gereksinimli, duygusal ve davranışsal problemler sergileyen, öğrenme ve dikkat problemleri sergileyen ve normal gelişim gösteren çocuk ve gençlerle geniş kapsamlı araştırma ve uygulama çalışmaları yürütölen kapasiteye sahiptir.

Merkeze Ait Eğitim Alanları/Toplantı, Konferans Salonları/Sosyal Alanlar: ÖGEM merkezde küçük grup çalışmalarının ve aile eğitimi çalışmalarının yapılabileceği seminer odası bulunmaktadır.

Merkezde Kullanılan Teknolojik Kaynaklar: 1 Adet Masa Üstü Bilgisayar, 3 Adet Taşınabilir Bilgisayar, 1 Adet Projeksiyon, 1 Adet Yazıcı, Tobii TX300 sabit göz izleme cihazı

Araştırma Stratejisi ve Hedefleri

Öğrenme Gelişim Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi öğretim üyeleri çalışma ve araştırma alanlarını gelişen ve değişen toplumsal ihtiyaçlara uygun olarak belirlemektedir. Bu bağlamda 2016 yılı itibarı ile Merkez’de yapılan araştırmaların otizm spektrum bozukluğunda erken tanı, erken müdahale, erken müdahale programlarının desenlenmesi, göz izleme temelli araştırmalar, ve görme yetersizliği olan çocukların değerlendirilmesi ve desteklenmesi gibi güncel ve katma değeri yüksek alanlarda yoğunlaştığı görölmektedir. Bu alanlarda yapılan çalışmalar üniversitenin sağladığı imkanların dışında, kamu ve özel sektörden öğretim üyelerinin kişisel çabaları ile elde edilmiş projelerle desteklenmektedir. Merkez öğretim elemanlarının yaptığı çalışmalarda ulusal ve uluslararası işbirlikleri kurularak yapılan çalışmaların kalitesinin artırılması ve etki faktörünün artırılması hedeflenmektedir. Buna ek olarak farklı alanlarda yapılan işbirlikleri ile sonucunda ortaya çıkan disiplinler arası proje ve çalışmalar da bulunmaktadır.

ÖGEM Merkezin araştırma stratejisi özel gereksinimli çocukların ve ailelerinin yaşam kalitesini artırmada Dünya ile eşgüdömlü ileri araştırma uygulamalarını Türkiye’de yürötmek ve araştırmalardan elde edilen bulgular ve geliştirilen eğitim programlarının eğitimini uzmanlar, eğitimciler ve özel gereksinimli çocukların aileleri ile paylaşmaktır. Merkez

araştırma stratejileri her yıl yönetim kurulu tarafından incelenmekte ve bir sonraki yıl için stratejik araştırma hedefleri oluşturulmaktadır.

ÖGEM Merkezde yrtlen araştırma faaliyetleri toplumsal katkı düzeyi çok yüksek araştırmalardır. ÖGEM Türkiye’de özel gereksinimli çocukların ve ailelerin yaşam kalitelerini artırmada kamu hizmetine dönük kritik hizmetlerin sunulduğu bir merkezdir. Özel Eğitim alanında nc çalışmalar yapan ğretim yeleri ailelere verdikleri eğitimler ve ocuk takiplerinde ileri bilimsel uygulamaları ebeveynlere öğretmekte ve çocuğun gelişimsel takibinde ğretimi yapılan stratejilerin etkilerini izlemektedirler.

Yapılan proje ve yayın çalışmalarına ilişkin zet performans tabloları ek belgelerde verilmiştir. zet performans tablolarından da anlaşılacağı üzere ÖGEM özellikle ileri teknoloji uygulamalarda bilimsel araştırmalar yürütmektedir. Ayrıca Merkez ğretim elemanları sayısının artması ile birlikte yapılan çalışmaların sayı ve kalitesinin de artması beklenmektedir.

Araştırma Kaynakları

Merkez’de yrtlen araştırmalar temel olarak MEB’e bağlı ilköğretim okulları, özel özel eğitim merkezleri ve Gazi niversitesi ğrenme Gelişim Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÖGEM) laboratuvarlarında yürütülmektedir. ÖGEM laboratuvarlarında günümüzün son teknoloji uygulamalarından olan göz izleme teknolojisi Türkiye’de ilk defa otizm spektrum bozukluğu değerlendirmelerinde kullanılmaktadır.

ÖGEM ğretim elemanları aktif bir şekilde proje çalışmalarında yer almaktadırlar. 2016 yılı içerisinde Merkez ğretim elemanları tarafından yürütücülüğü devam eden proje sayısı 1 olup bu projenin bütçesi 525.000 Türk lirasıdır. Projelerde TUBİTAK gibi kurumlardan kamu desteği alınmaktadır. Bununla birlikte Gazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri birimince desteklenen projeler de bulunmaktadır. Devam eden TUBİTAK destekli bir projede Gazi Mühendislik Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü ile “otizm spektrum bozukluğu olan çocukların tanı ve erken müdahalelerine yönelik” disiplinler arası bir çalışma yapılmaktadır. Avrupa Birliği COST (European Cooperation in Science and Technology) programı tarafından da desteklenen bu proje özel gereksinimli bireylere yönelik olması açısından yaygın etkisi yüksek bir proje olarak olarak değerlendirilmektedir.

Araştırma Kadrosu

Merkez araştırma faaliyetleri Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü öğretim elemanları tarafından yürütülmektedir. Araştırma faaliyetleri multidisipliner bir yaklaşımla Orta Doğu Teknik Üniversitesi gibi farklı üniversitelerden araştırmacılar ve Gazi Üniversitesi'nin, Mühendislik Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği, Tıp Fakültesi, Çocuk Psikiyatri gibi farklı alanlardan araştırmacılar ile yürütülmektedir.

Araştırma Performansının İzlenmesi ve İyileştirilmesi

Birim araştırma faaliyetleri her altı ayda bir hazırlanan iç faaliyet raporları ile dokümanlaştırılmakta ve bilimsel faaliyetlerin nicelik ve nitelik olarak artırımına yönelik izleme faaliyetleri geliştirilmektedir. Merkez araştırma faaliyetlerinde günümüz ileri teknolojileri uygulamalarının özel gereksinimli çocukların yaşamlarına ve eğitimlerine yansımalarını sağlayıcı uygulamaların geliştirilmesi için Merkez çalışmaları kapsamında seminerler düzenlenmekte ve öğretim elemanlarına ileri teknoloji uygulamalar eğitimleri verilmektedir. Merkezde periyodik olarak haftalık gerçekleştirilen araştırma toplantıları ile farklı alanlardan öğretim elemanları arasında iletişim kurulmakta ve araştırma faaliyetleri koordine edilmektedir.

Sonuç ve Değerlendirme

Öğrenme Gelişim Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi kurulduğu 2005 yılından günümüze, ülkemizin başarılı ve üretken özel eğitim uzmanlarının yetiştirilmesine önemli katkılar sağlamaktadır. ÖGEM günümüzün modern eğitim yaklaşımlarını temel alarak, özel gereksinimli çocukların eğitim ihtiyaçlarını karşılayabilecek, etkili eğitim uygulamaları gerçekleştirebilecek, eğitim programları ve materyalleri tasarlayabilecek ve karşılaşılan problemleri çözebilecek öğretmen ve uzmanların yetiştirilmesine katkı sağlayan, özel gereksinimli çocukların ve ailelerinin yaşam kalitelerini artıran, tüm çocukların genel gelişimlerini destekleyen, özel eğitim alanının etik kurallarını takip eden, sosyal sorumluluklar konusunda bilinçli, ekip çalışması yapabilen ve bir araştırma merkezi olmayı misyon kabul etmiştir.

Merkezde görev alan öğretim üyesi sayısının kısıtlı olmasına rağmen, öğretim elemanları çocuk değerlendirme ve aile danışmanlığı faaliyetlerinin yanı sıra, katma değeri yüksek araştırma ve

geliştirme faaliyetleri de gerçekleştirmektedir. Buna ek olarak ğretim elemanları tarafından ulusal etkinlikler düzenlemekte, düzenlenen etkinliklere katkılar sağlamakta, ve sosyal sorumluluk projeleri yapılmaktadır.

